Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3990 — 15 / 27 ԱՊՐԻԼ, 1899 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 17 Զիլհիջէ 1316 — ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3990

در علیه‌ده غازه‌تەسی اداره‌خانه‌سی (آزمولك)
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՑԻՈՒԹԵԱՆ

Գրամ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » վեցամսեայ. 70 »
» » եռամսեայ. 40 »
Դուրս երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » վեցամսեայ. 20 »

Իրաւունք փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ԷՏՈՒԱՌ ԲԱՅՌՕՆ

Լտուառ Բայռօնի մահը օրուան դէպքն է Ֆրանսայի գրական կեանքին։ Բայռօն ժամանակակից ֆրանսացի թատերագիր հեղինակներուն մէջ առաջին տեղերէն մէկը կը գրաւէր, և իր հրաշակերտը՝ Le Monde où l'on s'ennuie, այն երկերէն է որոնք՝ առանձին՝ կը բաւեն գրական անուն մը անմահացնելու։ Իր մահը, որ տեղի ունեցած է ապրիլ 19 ին, ճշմարիտ սուգ մըն է ուրեմն ֆրանսական դպրութեանց համար, թէեւ մեր ժողովուրդին շատ ծանօթ անուն մը չըլլայ Լտուառ Բայռօն։

Ուշագրաւ է արդարեւ սա պարագան թէ ժամանակակից Ֆրանսայի նշանաւոր հեղինակները այլ եւս այն հռչակը չունին մեր մէջ, ինչ որ երբեմն ունեցան Վիքթոր Հիւկօ, Լամարտին, Միւսէ, Ալէքսանդր Տիւմա հայր։ Դեռ այսօր իսկ մեր մէջ կան օտար լեզու չգիտցողներ, որոնք կը կարծեն թէ ֆրանսական գրականութիւնը այդ անուններով միայն կը պանծայ։ Պատճառը պարզ է։ Իմմիրցի թարգմանիչներու դպրոցը, որ 1868էն 1875 բազմաթիւ հատորներ հայերէնի վերածած է, ընտրած է այն հեղինակները միայն որոնք այդ թուականներուն առաջին տեղը կը գրաւէին։ Բայց անկէ ի վեր գրական նոր սերունդներ յառաջ եկած են, նոր հեղինակներ գրաւած են հանրութեան ուշը, եւ Միւսէները, Լամարտինները, Հիւկօները հինցած և քիչ մըն ալ մոռցուած են իրենց հայրենիքին մէջ։

Դժբախտաբար նոր գրագէտներու գրուածքները անծանօթ կը մնան լոկ հայերէն կարդացողներու։ Զօլայի ո՛չ մէկ վէպը հայերէնի թարգմանուած է դեռ, նոյնպէս Պուռժէի, Անադոլ Ֆրանսի, Մարսել Բրեվոյի։ և ժամանակակից Ֆրանսայի թատերագիրներէն ո՛չ Իմիլ Օժիէն, ո՛չ Ալիգզանդրէն Մառտուն, ո՛չ Մէլքը թարգմանուած գործ մը չունին դեռ հայ գրականութեան մէջ, եթէ չեմ սխալիր։ Զարմանալի չէ ուրեմն որ Լտուառ Բայռօն ալ գրեթէ անծանօթ ըլլայ մեր ընթերցողներէ շատերուն։

1834 ին ծնած, հարուստ ծնողքէ, Բայռօն նոտարի գրագիր եղած է նախ, և. այդ պաշտօնը վարած ատեն գրած է իր առաջին թարգմանութիւնը՝ «Մակաբայ»ը, 1860 ին։ Բիչ ետքը ինքզինքը գրական կեանքի յատկացնելով, «Ուրբիս տէ Տէօ Մօնտի» անօրէն կիսեթաւ Տռօզի աղջկան հետ ամուսնացած, և շնորհիւ իր ու իր կնոջ հարստութեան՝ աշխարհիկ կեանք մը սկսած է վարել Բարիզի մէջ։ Իր սրտի ժամադրավայր մը եղած է Ֆրանսայի ժամանակակից գրականութեան ամէնէն նշանաւոր ներկայացուցիչներուն։ 1882 ին Ակադեմիայի անդամ ալ ընտրուած է, ինչ որ գեղարդոն պակն է Ֆրանսայի մէջ ամէն գրական ասպարէզի։ Այն ատեն գրած էր արդէն «Ապերանտ տարիքը» և «Կայծը» և նախորդ տարին իսկ ներկայացնել տուած, Ֆրանսական թատրոնին մէջ, Le Monde où l'on s'ennuie,

Այս վերջին խաղը իր փառքին գագաթնակէտը հասուցած էր զինքը, դասելով զայն Տիւմայի, Օժիէի եւ Մառտուի եթէ ոչ հաւասար՝ գէթ շատ մօտ։ Կը յիշեմ դեռ այն խանդավառ ընդունելութիւնը զոր այդ խաղը գտաւ Բարիզի մէջ 1881ին։ Ֆրանսական թատրոնին ամենամեծ յաջողութիւններէն եղաւ, որուն նմանը անկէ ի վեր գրեթէ ոչ մէկ խաղ ունեցած է։ Այդ թատերգութեան մէջ մանաւանդ Բայռօն իւյայտ բերած է ճշմարիտ թատերագրի յատկութիւններ։ այն ճարտարութիւնը որով գիտցած է միջավայրը, անձնաւորութիւնները և անոնց արտայայտած զգացումները ներկայացնել, երեւան բերած են մեծ տաղանդ մը, նուրբ ու գիւրաթեք։ Այդ խաղին մէջ, Բայռօն ձաղկած է արուեստակումը՝ որուն ներկայացուցիչները բազմաթիւեն ֆրանսական ընկերութեան մէջ։ Իր ուսումնասիրած ձեւն է աշխարհիկ սեթեւեթումը՝ ա՛յն որ ի յայտ կու գայ Բարիզի սրահներուն մէջ ու քիչ մըն ալ ուսուցչական բեմերուն վրայ։ Կը ներկայացնէ մեզ Պէլլաքը, պերճախօս «Բրօֆէսէօռ» մը, որուն ճոխ, երանգոտ, ու քիչ մըն ալ փերեւետիկ խօսակցութիւնը հրապոյր կը սփռէ իր շուրջը՝ հիացող կանանց երամ մը իր հետ քաշելով։ Այդ Պէլլաքը շատ թափանցիկ կերպով կը ներկայացնէր Դառօն, հոգեբան իմաստասէրը՝ որ այդ թուականին Սօռպոնի մէջ իմաստասիրութեան ուսուցիչ էր և որուն դասախօսութեանց կը յաճախէին մանաւանդ կիները։ Դառօ հիանալի կերպով խօսող մըն էր։ Իր դասերը՝ իմաստասիրական սկզբունքներու աւանդումէն զատ՝ գրական խնդրոյ մըն էին հակացողներուն համար։ Անանկ որ ուսանողներէն աւելի աշխարհիկներ կը տեսնէիք Սօռպոնի ամփիթատրոնին մէջ, և «Դրեպ»ներու անդամներն ու տոհմիկ կիները կը մրցէին հոն իրարու հետ՝ իրենց արդուզարդի պերճանքներով։ Դառօ, ուսանողներէն աւելի, աշխարհիկներուն հաճոյ ըլլալու ճիգեր կ'ընէր։ Կերեւայ թէ պերճախօս ուսուցիչը սըրահներուն մէջ ալ մեծ յաջողութիւններ կ'ունենայ եղեր՝ իր պերճախօսութեան և փայլուն գաղափարներուն համար, կանանց քով։ Եւ այս կէտն է ահա զոր Բայռօն ուզած էր մատնանիշ ընել Պէլլաքի տիպարը թատերաբեմ հանելով։ Կը յիշեմ որ հեղինակը քննադատուեցաւ այս տիպարը ծայրայեղ գոյներու տակ պատկերացուցած ըլլալուն, սակայն թերեւս այս ալ իր թատերգին յաջողութեան պատճառներէն մէկը եղաւ։

Le Monde où l'on s'ennuie, զոր հոս Բերլայի մէջ ալ ներկայացուցած են Ֆրանսական խումբեր, Բայռօնի փառքի պսակն է։ Հարիւրաւոր ներկայացումներով նուիրագործուած այս խաղը արդի Ֆրանսական գրականութեան ամէնէն ուշագրաւ երկերէն մէկը պիտի մնայ բարքերու ուսումնասիրութեան, շահեկանութեան և արուեստի նրբութեան տեսակէտով։

Սակայն, հակառակ այս յաջողութեան, պէտք է ըսել թէ Բայռօն չէր կրցած գրաւել առաջին տեղը իր ճիգին մէջ։ Ու վար կը մնայ Տիւմա որդիէն՝ որ Մոլիէռէն ի վեր ամէնէն մեծ նորութիւնները կը բերէր թատերգական արուեստին մէջ, քննադատելով ժամանակակից բարքերը և ֆրանսական օրէնքին անիրաւութիւնները։ Իմիլ Օժիէէն՝ որ գրած է «Պ. Բու�։ռիէի փեսան», ֆրանսացի քաղաքներու այն խորաթափանց ուսումնասիրութիւնը։ Մառտուէն՝ որ թատերգական նրբութեանց և կնճիռներու յարդարման մէջ ի յայտ կը բերէ այնքան հակայ տաղանդ մը։

Իրաւ, ատոնցմէ վար կը մնայ Բայռօն, սակայն որչա՛փ դժուար է ֆրանսական ազգին մէջ՝ նոյն իսկ գրականութեան մասնաւոր սեռ մը ընտրողի մը համար, առաջին տեղը գրաւել։

Հ. Ա.

ԿԱՊԱՆ ՄԱՏԷՆ

(ԵԹՐԱՏԻ ԵԶՐԸ)

Որքան որ գիտենք, քիչ անդամ գրուած է այս հինաւուրց քաղաքին վրայ։

Խարբերդէն 10 ժամ դէպի արեւմուտք՝ դուռ դաշտերէ և խճուղիով դիւրացած լեռնակողերէ, խորունկ ձորերէ ու կիրճերէ ընթանալէ ետքը՝ վերջին կիրճ մըն ալ՝ ու կը բացուի առջեւդ ձոր մը լայնակեկ ու խորունկ, աջէդ, ձախէդ, դէմդ ու հակադէմդ միանգամայն պատնէշուած լերկ, հանքաքոյր, բարձր լեռներով, որոնց ապառաժ կատարներուն քովերը՝ ուր կաքաւները թառելու տեղ հազիւ կը գտնեն և մարդը գործ չունի արդէն, կ'երեւան դորշատեւ, սիրուն եղնիկներ, որոնք՝ ձայնէդ ընդոստ կը ցատկատեն քարերն ի վեր ու կը սողան մոդէզէն արագ, աներեւոյթ ըլլալով իսկայն իրենց անմատչելի որջերուն մէջ։

Այդ հսկայ բարձունքներէն անցնելու սոսկումը չկայ։ հո՛ն է քաղաքը, չորս լեռնապատերուն ծոցը, ծառաստանի մը մէջ պահուըտած, ուր առտուան արեւը՝ իբրեւ խորթ զաւակի մը, ուշ կ'այցելէ և իրիկուան դէմ շատ հրաժեշտ կու տայ հորիզոնին։

Անել խորխորատի մը անդունդը գրտնուած ըլլալու տպաւորութիւնդ հաճեմել կու գայ ծծմպային, կծու հոտը արծաթի հանածոներու որ քիչ մը վար, ճամբուդ վրայ, դեռ անհալ, գլորած կը մնան չուրջը զարաներն՝ կմախացած պատերով, վերկազուրկ դուռներով ու լուսամուտները։ Անոր մօտիկ կը կենայ վանդակապատ ու հոյակապ շիրմիմը Մուսթաֆա փաշային, որուն՝ Տէրբենտ ու երիրին մատուցած ծառայութեանց յիշատակը դեռ կենդանի կը մնայ տեղացի ժողովրդեան մէջ։

Զտարանէն քիչ մը անդին ծայր կու տայ քաղաքը։ Տուներու յաջորդող պարտէզներն ու ձորը դէպի ձախ թողլով, նոյն ուղղութեամբ, դարվար, շէնի ու աւերակի մէջէն ու քովէն ընթանալով արեւմուտք, 30 վայրկեանէն կը հասնիս հին քաղքին ծայրը, ուր ականջդ գգուել կու գայ մօտիկ օրօրը եփատին, որ դէմդ բարձրացած Ս. Յովհաննու լեռնաշղթային գլուխ տալով արեւելքէն հարաւ կը դառնայ և շատ մօտէն իր լայն ու կանաչագոյն քամակը ցոյց տալով կը սողայ, կերթայ խուլ խշշիւնով ու կը կորսուի հանդիպակաց լեռներուն ոլորքին, գիկզակին մէջ։

Ատեն մը, այս լեռներուն երակներէն հոսկոյտեր, զտարանի բովին մէջ, մարդկային ուժով սպիտակ արծաթաթիթեղներու կը վերածուէին, և գործօն կեանք մը այս ամայի վայրերը կը կենդանացնէր, Խարբերդ գայմագամանիստ, փոքր գաւառակ մը ըլլալով, այս Մատէնի կուսակալութեան ենթակայ, որ եօթը գաւառակներու գլուխ կը գտնուէր։ Այդ թուականին թուրք, հայ և յոյն տարրերէ բաղկացեալ 4000 տնոյր բնակիչ կային այս քաղքին մէջ որ հանքերու շահագործման դաղարէն վերջ հետզհետէ անհետացաւ դաղթային հոսանք մը սկսելով դէպի չրջակայ քաղաքները, ինչպէս Խարբերդ, Արաբկիր, Մալաթիա, Ատանա և Պաղտատ։ Հիմա 300 տուն բնակիչ միայն մնացած է։ 50 տուն հայ, 7—8 տունը յոյն, և ստուար մասը թուրք։

Մօտ 130 գիւղերէ բաղկացող այս գաւառակի չրջանակին մէջ, այդ 50 տուն Հայերը կը խօսին բաւական մաքուր հայերէն։ և իրենց հագուստի տարազը, ընտանեկան նիստ ու կացը հին քաղքին դրօշմը կը կրեն դեռ։

Եկեղեցւոյ չրջափակին մէջ, վարժարան անուանով սրահ մը ունին, ուր միակ ուսուցիչով մը կը դաստիարակուին 45ի չափ երկսեռ սաներ, Հայ, Բողոքական և Յոյն, խառն։ Բայց իրենց ուսումնասիրական տեսչին չի պատասխաներ բնաւ նիւթականը։ այսուհանդերձ կարելին կ'ընեն դէթ բաց պահելու համար վարժարանը, ուր սաներուն մեծագոյն մասը ծնողազուրկ է ու աղքատ։ Տեղւոյն թաղականութեան կողմէ դիմում եղած է Ազգ. Պատրիարքարանի։ յուսանք թէ գոհացում պիտի տրուի այս կարօտներուն աղերսին։

Ժողովուրդը մեծ մասամբ կը զբաղի առուտուրով՝ որ սակայն գոհացուցիչ ապրուստ չի խոստանար։ Շերամաբուծութիւնը հոս ալ մուտ գտած է վաղուց։ յաջողութեամբ կրնան խնամել ամէնքն ալ, սակայն թթատանի պակասը կը սահմանափակէ իրենց գործունէութիւնը։ Վերջին տարիներս Հայերէն քիչերը նիթական դիւրութիւն ունին չերամով զբաղելու, ինչ որ Մատէնցի Հայուն շահու գլխաւոր աղբիւրներէն մէկն էր առանձնաբ։ Մատէնի արհեստաւորներն են երկաթագործ, կօշկակար, թիթեղագործ, հիւսն, ամէնքն ալ նախնական վիճակի մէջ և իւրաքանչիւրէն 1-2 խանութ։ Խարբերդ-Արաբկիրի գիծին միջակէտը ըլլալով Մատէն, իր միւս պէտքերուն համար այդ երկու քաղաքներուն հետ միայն յարաբերութեան մէջ է։ Վաճառական դասին մէջ, Թուրքերը բաղդատաբար Հայերէն աւելի լաւ դիրք կը վայելեն։ Հողագործը հոս գործ չունի արդէն՝ լեռնային գլուխին պատճառաւ։

Աղբիւրի անուշ ջուրը նուազ է հոս։ ձմեռը եփատին կը դիմեն, իսկ միւս եղանակներուն մէջ, ձորէն բաժնուած մեծակակ առու մը տուներուն առջեւէն անցնելով կը հոգայ իրենց պէտքերը։ Օդը բաւական մաքուր է ու զով։ ձմեռը մեղմ ընդհանրապէս։ իսկ ամառը սաստիկ տաք կ'ընէ, զոր կը դարմանեն գիւղացուցութեամբ՝ որ սակայն պրսականին չի նմանիր։ Ընդհակառակը խիստ տնտեսագիտորէն հաստատուած է այս պապենական սովորութիւնը, որմէ մեծապէս կ'օգտուի Մատէնցին՝ առողջական տեսակէտով։

Ամէն տարի, յունիսի վերջերը, Մատէնի բոլոր տուները կ'ամայանան գրեթէ։ Հարուստն ու աղքատը ամենքն ալ գիւղ կ'երթան իրենց հաւերով ու կատուով և կ'ամփոփուին իրենց չինած մասնաւոր տնակին մէջ և կամ ուրիշներու տան մէկ կուտին տակ, անոնց հետ կիսելու համար պարտէզին բերքերը։ Շուկան բանուկ է սակայն։ հո՛ն են էրիկ մարդիկ, իրենց գործին գլուխը։ տարիա իրենց ծոին պարտքն է։ Բայց ամէն շաբաթ իրիկուն ամրակաւորներու կարաւան մը որ Պաղլար Պաշէէն Ալէմտաղի տանող ճամբան կը յիշեցնէ ինծի, գիրենք գիւղ կը փոխադրէ, երկուշաբթի վերադարձնելու պայմանով։ Ա՛յսպէս 3 4 ամիս կենսատու օդին ու ջրին հետ բնութեան լիառատ պարգեւներն ու հաճոյքը ձրիապէս վայելելէ ետքը, Մատէն կը վերադառնան հետեւեալն բերելով իրենց բաժին ինկած չոր մրգեղէն, խաղող, ընկոյզ, առւոյ, եւն, որոնց մէջ կ'արժէ յիշել մանաւանդ թթէ պատեղը՝ օպայով չենուած, խիստ նուրբ, փայլուն ու թափանցիկ, նուշի կուտերով նկարուն, որ պատիւ կը բերէ Մատէնցի հայուն։ Հոս իգական սեռը բաղդատաբար աւելի առողջ ու երկարակեաց է, այդ տօթագին ամիսներուն մէջ չարունակ գիւղ մը նստելուն առթիւ թերեւս։ բայց ես իրաւունք պիտի տայի տեղական սա առածին.—«Կեանքը այբով, այբը* կեանքով կ'ըլլի հ**»։

Այն շահաւետ ու զրօսալի գիւղագընացութենէն զուրկ չէ դասատուն ալ, որ իր դպրոցական սիրուն ընտանիքին հետ գիւղ կը փոխադրուի, ուր հովէն մխիթարեր հոն ծառերու կանաչ սաղարթներուն անվերջ համբոյրին տակ հաստատական օդը կը հովանի։ հոն, դասատուն գրատախտակը ստուերակուռ ծառի մը բունէն կախած՝ իր շուրջ խլրտուող, մշտազուարթ մանուկներուն հետ, կենդանի դասերով՝ առտուան ու իրիկուան զովագին ժամերը կը շահագործէ, ճաշամիջոցի լայն արձակուրդի մը ընդմիջումով։ Դպրոցական, եղակի առաւելութիւն մը ահա, որ դուն ուրեք կը տեսնուի։ խղճամիտ ու մտացի ուսուցիչ մը, այս երկայն արձակուրդով պիտի կրնայ զրօսալի ու միանգամայն օգտաւէտ ուսումնական չրջան մը բոլորել տալ իր սաներուն։ Սակայն Մատէնցի ուսանողներուն հաղուագէտ եղած է վայելել այդպիսի ուսուցչի մը ներկայութիւնը։ ընդհակառակը գտնուեր են հոս անձկամիտ վարժապետներ, որոնք չեն վարանած յայտնելու իսկ թէ իրենց եղած վճարումին համեմատ պիտի սրվէցնեն։ Ասանկներ շատ կը հանդիպին հոս և անոնց օրով վարժարանին չրջանը 7-8 ամիսով կը բոլորի, և արձակուրդի այդ լայն չրջանին մէջ, խեղճ ուսանողները իրենց ստացած արսի ու մտքի արդէն նուազ սնունդէն բան մը աւելի կը կորսնցունեն անվերջ զրօսանքի վայելքներով։ Ու այսպէս «տարին նոր՝ վարժապետը նոր», ու սաներն ո՛ւր որ են երանի՜ թէ մնան հոն։ Ահա այս ուղղութեամբ կ'ընթանան Մատէնցի հայուն կրթական գործերը։ Կարող ուսուցիչ մը եթէ պահուի հոս՝ ծախքը կեդրոնէն հոգացուելով, որուն օգնական մը տալ սիրով պիտի յօժարին տեղացիք, այս տեղի համար բարիքին ամէնէն մեծը եղած պիտի ըլլայ։

Մատէնի նշանաւոր չէնքերէն յիշատակութեան արժանի են Ուլու ճամի անուն հոյակէն ու փառաւոր մզկիթը։ Նոյնպէս Հայոց Ս. Աստուածածին եկեղեցին՝ ընդարձակ ու գեղաշուք, չինուած ձեռամբ Արփիարեան բարեյիշատակ Փիլիպոսոս ամիրայի, ինչպէս կը վկայէ աւանդութիւնը և կը հաստատէ եկեղեցւոյ գաւթի դրան ճակատը, սրբատաշ քարի մը վրայ փորագրուած յիշատակութիւնը։

Ներքը, երեք ոսկիփողի սեղանները բաժնող ծաղկենկար սիւներուն վերեւ, ուր կամարները սկսող կ'առնեն, փորագրուած կը տեսնուին հետեւեալ յիշատակագրերը։

1.—Յիշատակ է Փիլիպոսոս ամիրային, կողակցուն Մէկրիքան խաթունին և ծնողացն, ՌՄԽ թվ.։

2.—Աւագ խորանս Աստծոյն. հիմն է սրբի Փիլիպոս ամիրայի, Մկրտիչ աղա տրվին (տարվային), տէր տացէ իւր փոխարէն, ՌՄԽ թվ.։

3.—Աւագ խորանի ճախակողմինը կիսով չափ ողողուած է իւղաներկէն։

4.—Յիշատակ է խորանս Ակնայի Թօթ վանենց հանգուցեալ Մէհ. Յովհաննէսին և կողակցուն Մէհ. Մարիամին, ՌՄԽ թվ.։

Իսկ ներքի ու գաւթի պատերուն վրայ խաչքարերու տորեւ կը տեսնուին նաեւ յիշատակագրեր, տարբեր անուններու նուիրուած և զանազան թուականներով, որոնք կը չփոթեն եկեղեցւոյ հիմնարկութեան բուն թուականը։

Փիլիպպոս ամիրան եկեղեցին չինելով միայն չէ բաւականացեր։ պատարագի քանի մը ձեռք թանկագին զգեստներէ, մարգարտազարդ չամալաթէ, արծաթեայ 50-60 հատ կանթեղներէ ու գաւազաններէ զատ՝ եկեղեցիին կտակած է բաւական կալուածներ, որոնց եկամուտով եկեղեցին իր պաշտաւութիւնը, իր մաքնորդը, քահանաներն ու վարժարանը կը պահէր լիապէս։ Հիմա եկամուտն այնքան նուազած է որ կարուածներուն տարեկան պէտքերը գոցելէ յետոյ, եկեղեցւոյ քանի մը ապակեայ կանթեղները հալուիլ կը լուսաւորէ։ Բարեպաշտ նուիրատուութիւններով ու եկեղեցւոյ նախկին եկամուտներով աւելցած 40ի մօտ չէնքերը, խանութ, պանդոկ, տուն, եթէ բանուկ տեղ մը գտնուած ըլլային, տարեկան առնուազն 200 ոսկի վարձք կրնային բերել։

Եկեղեցիին քահանան վախճանած ըլլալուն՝ երկու տարիէ ի վեր Խարբերդի գիւղերէն քահանայ մը կու գայ Յունուդէն Զատիկ, արարողութիւն կատարելու։ Մնայուն բայց արժանաւոր քահանայի մը պէտքը յոյժ զգալի է հոս։

Դարձեալ վերոյիշեալ բարերարին արդեամբ շինուած Ս. Կարապետի անուան նուիրուած փոքր բայց գեղեցիկ եկեղեցի մըն ալ կայ, ուր բարեպաշտ հաւատաւորներ տարին անգամ մը ուխտի կ'երթային և Պատարագ մը մատուցանել կու տային։ այն ալ վիրա է։ Այս եկեղեցիին դրան ճակատն ալ 1799 թուականը կրող յիշատակութեան մը տտորեւ, երկրորդ յիշատակագրով մը, հրկիզութենէ վերջ՝ նորոգութիւնը կը յիշէ «արդեամբ և աշխատութեամբ» Սէկ. Գասպար ամիրայի։ 1831 թուով։

Կապան Մաւէն — Ա. ԷՕՔՍԻԻԶԵԱՆ

*այբ, դրամ, տեղական ոճով։—** են հոս հոմանիշ է պոլսական կորին։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ապրիլ 1ին Բեռլերպուրկի ուղեւորեր է Կովկասի կառավարչապետ Կալիմին իշխանին դիւանատան փոխ-տեսուչը Պ. Սանդրիգայլոն։ Նոյն դիւանատան տեսուչ Պ. Սվէչին որ նոր վերադարձած էր Բեռլերպուրկէն, Թիֆլիսի Նահանգապետին օգնական անուանուեր է։

—Մղնախէն կը հաղորդեն թէ թատերական հայերէն ներկայացում մը տեղի ունեցեր է այնտեղ, բարեգործական նպատակով։ Գաղութին հասարակութիւնը, առանց ազգի խտրութեան, ներկայ գտնուեր է։

—Լէոն Թօլսթօ, մեծանուն ռուս վիպասանը, մօտերս կը հրատարակէ երկու նոր հատորներ, որոնց հասոյթը պիտի յատկացնէ տուխսոյօրնի աղանդին պատկանող այն ռուս գաղթականներուն, որոնք Կիպրոսի մէջ կը ապասան՝ Ամերիկա գաղթելու համար։

—Անդրկովկասի մէջ բամպակի տիպար-տնկարաններ պատրաստելու համար՝ Ռուսիոյ երկրագործութեան ու պետական կալուածներու նախարարութիւնը 4975 ռուպլիի յատկացեալ վարկ մը տուած է որուն 2,900 ռուպլին պիտի գործածուի Պաքուի և Երեւանի նահանգներուն մէջ։ Նոյն նախարարութիւնը օրինական տրամադրութիւն մը հաստատելու վրայ է պատրաստելու համար մեղրի խարդախութիւնը որ մեծ վնաս կը պատճառէ մեղուաբուծութեան։

—Բաքուի հարուստ Հայերէն Պ. Բուդախեան վարձեր է Շամախի գաւառին Զարխու գիւղին մէջ 45 դեսեատին տարածութեամբ նաւթաբեր հող որ պիտի պեղուի յառաջիկայ մայիսին։ Այս գործը գլուխ հանելու համար, Պ. Բուդախեան բաժնետարց ընկերութիւն մը կազմեր է, 300 բաժնի վրայ՝ իւրաքանչիւրը 200 ռուպլիի, որուն կէսը կանխիկ վճարելի և կէսը յունիսին։ Այս բաժնեթուղթերը ձեռքէ ձեռք խլեր են տեղւոյն ուներար բնակիչները, վասնզի վիճակահանութեան պարգեւ մը աւելի հաւանականութիւն ունին շահելու։

—Զարին արտօնութեամբ, ամբողջ Ռուսիոյ մէջ հանգանակութիւն բացուած է թատերական նշանաւոր ռուս հեղինակ Օսթրովսկիի արձանը կանգնելու համար Մոսկուայի մէջ։

—Բագուի նաւթային ընկերութիւնը արտօնութիւն խնդրած էր կառավարութենէն՝ իր դրամագլուխը աւելցնելու։ Ռուսիոյ ելմտական նախարարը ընդուներ է այս առաջարկը որուն համեմատ՝ ընկերութեան դրամագլուխը 1,800,000 ռուպլի յաւելումամբ կը կրկնուի։ այս դումարը պիտի ծառայէ ընկերութեան գործունէութիւնը ընդարձակելու և նորանոր նաւթահորեր բանալու։

—Թիֆլիզի փոխադարձ վարկի ընկերութիւնն ընդհ. ժողովը դումարուելով, նախորդ տարուան հաշիւները ու ներկային ելմտացոյցը հաստատելէ ետքը, դրամատան ընդհ. տնօրէն ընտրեր է Պ. Ա. Յովհաննէսեանը՝ և տնօրէն՝ Պ. Պ. Գասարով և Թումանով։

* * *

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հինգշաբթի, ապրիլի 1ին, երեկոյեան տեղի ունեցաւ Թիֆլիսի քաղաքային տան դահլիճում Կովկասի Հայոց Բարեգ. Ընկերութեան արտակարգ ժողովը։ Երեւի գործի օր լինելով ժողովը բազմամարդ չէր։

Նիստը բացուելով Թիֆլիսի Պ. ոստիկանապետի՝ ընկերութեան Խորհրդին ուղղած թուղթը, որով Թիֆլիսի Պ. Նահանգապետը, պաշտօնական թղթի վրայ հիմնած, առաջարկում է փակել Կովկասեան Հայոց Բարեգործ. Ընկերութիւնը և, եթէ կամենում են, ընդունել կառավարութեան կողմից առաջարկած նոր կանոնադրութեան նախագիծը, որով Կովկասեան Հայոց Բարեգ. Ընկերութիւնը վերաւոխուում է Թիֆլիսի Հայ-Լուսաւորչականների Բարեգործ. Ընկերութեան։

Կովկասեան Բարեգործ. Ընկերութեան Խորհուրդը չէր բարեհաճել վաղօրօք Ընկերութեան ճիւղերին այդ մասին տեղեկացնելու և նրանց որոշումներին սպասելու, ինչպէս այդ պահանջում է Կովկասեան Բարեգործ. Ընկերութեան հաստատուած կանոնադրութեան 45րդ յօդուածը։

Ընդհանուր ժողովի նախագահը հարց առաջարկից, թէ արդեօք ժողովն ընդունո՞ւմ է նոր առաջադրած կանոնադրութիւնը թէ ոչ։

Այս մասին կարծիքը յայտնողներ եղան և ասացին, թէ Թիֆլիզի համար բարեգործական ընկերութիւն կազմելու խնդիրը քննելուց առաջ, պէտք է արդէն գոյութիւն ունեցող (Կովկասեան Հայոց Բարեգործական Ընկերութեան) գործերի մասին մի որոշում անել, քանի որ այդ մասին որոշողը Կովկասեան Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնը պէտք է լինի, և այդ ընկերութեան որոշումը պէտք է ներկայացնել կառավարութեան, ինչպէս այդ պահանջում է Պ. ոստիկանապետի ընկերութեան Խորհրդին ուղղած թուղթը։ Հետեւաբար ստացուած պաշտօնական թղթի և Բարեգ. Ընկերութեան կանոնադրութեան համաձայն, պէտք է գոյութիւն ունեցող ընկերութեան գործերի մասին ինքն ընկերութիւնը որոշէ, ուստի ընկերութեան կանոնադրութեան 45րդ յօդուածի համաձայն պէտք է սպասել ընկերութեան ճիւղերի որոշման։

Այդ կարծիքին հակառակողները յայտնեցին թէ Թիֆլիսում միմիայն Թիֆլիսի անկարող բնակիչներին նիւթական օգնութիւն մատակարարելու ընկերութիւն հարկ չկայ Բարեգ. ընկերութեան գաւառական ճիւղերի որոշման։ Դրանք մոռացան, որ Կովկասեան Հայոց Բարեգործական Ընկերութեանը պատկանող գոյքի մասին, երբ Ընկերութիւնը փոփոխութեան է ենթարկւում, նրա ճիւղերը ո՛չ թէ միայն իրաւունք ունին, այլեւ պարտաւոր են ըստ կանոնադրութեան և հէնց Պ. ոստիկանապետի թղթի համաձայն, իրենց որոշումը յայտնելու, և մասնակցելու ընկերութեանը փոփոխութեան մասին արած առաջադրութեանը։

Այդ խնդիրը, ինչպէս և Կովկասեան Հայոց Բարեգործ. Ընկերութեան գոյքի խնդիրը, բոլորովին քննութեան չառնուեցաւ։

Պ. նախագահն առանց քուէարկութեան հարց առաջարկեց թէ՝ ընդունո՞ւմ են Թիֆլիսի Հայերի համար առաջարկած կանոնադրութեան նախագիծը, և խնդրեց որ ընդունեն տեղերից վեր կենալով։

Պ. նախագահն այնուհետեւ յայտնեց, որ նոր նախագիծն ուրեմն ընդունուած է, իսկ ինչ վերաբերում է Կովկ. Հայոց Բարեգործակ. Ընկերութեան պատկանեալ շարժական թէ անշարժ կայքին եւ ունեցած փողին, այդ մասին Խորհուրդն ինքը կը մտածէ, կը դիմի ուր հարկն է խնդրագրով և կը կոչէ նոր ընդհանուր ժողով։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

— Ինչպես ասացինք, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ մեկնող հայերուն մեծ մասը Պատարագի համար է։ Ամերիկայի մեր հայերը ամենեւին չեն հասկանար, թե ինչ է Պատարագը

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՍԱԿԸ

Ա. ՊԱՊ

ՀՅԱԳՅԱԳԻԿՈՆՅՈՒ

— Լաւ, տեղս կիսեմ։ Ամէն ինչ ունիս։ Ինչ ասեմ։ Ինչպէս ուզես։ Ինչպէս ուզես։ Ես ինչ ասեմ։ Ինչ ասեմ։ Ինչ ասեմ։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌՕՍԻԱ-ԱՐԿԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նորութիւն մը Թուրքիոյ մէջ

Կեանքին մէջ մէկ անգամ վճարելի փոքր գումարով մը, կարելի է ապահովագրուիլ Շոգենաւի, Երկաթուղիի, Թրամվէյի (թէ՛ ձիաքարշ, թէ էլեկտրաշարժ և թէ շոգեշարժ թրամվէյի) և Թիւնէլի ամէն արկածներու դէմ։

Ի դէպ մահուան, ապահովագրուողն ամբողջ գումարը կ'առնէ։ Եթէ խեղանդամ մնայ, ցկեանս թոշակ մը կառնէ։ Եւ եթէ ժամանակաւոր միայն կրած ըլլայ, մինչեւ 200 օրուան դրամական հատուցում մը կը ստանայ։

200 ֆր.ի վճարմամբ միանգամ ընդ միշտ ապահովագրութիւն՝ 25 հազար ֆր.ի համար։

Միանգամ ընդ միշտ վճարելի այս 200 ֆր.ը կարելի է եռամսեայ վճարումով ալ կարգադրել։

«ՌՕՍԻԱ»ՅԻ պահեստն է 93 միլիոն ֆրանք։

Այսօր 365,139 հոգի ապահովագրուած են «ՌՕՍԻԱ»ՅԻ մօտ, 719,920,000 ֆր.ի դրամագլուխով, Արկածի դէմ։

ՌՕՍԻԱ վճարած է 8,000,000 ֆր. միմիայն այս Արկածի գլխէն։

Քարտի Գալաթիոյ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ Ա. ԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ESTABLISHED 1782

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, ոսկի հրդեհի ապահովագրութիւն մը՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան ալխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի ցնաներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաց և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ցնաները։

Հ. ՍՈՒՆՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Գուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եղերաց, Գալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քով Վիթալիս խան, գեանայաբի թիւ 1

ՊԱՏՃԱՌ ՀԱՌՈՒՄԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բառարան Ս. Գրոց. 625 երեսներէ կը բաղկանայ և զարդարուած է աւելի քան 223 գեղեցիկ պատկերներով։ Կը պարունակէ Ամերիկայի և Եւրոպայի մէջ Սուրբ Գիրքը քննող գիտնայ հետազօտութիւններուն արդիւնքը։ Գրքին մէջ գրուած տեղեկութեանց ճշդութեան մասնաւոր խնամ տարուած է։

Կը յանձնարարուի որ հոգեւորականներ, ընտանիքներ և անհատներ այս գիրքէն մէկ օրինակ ստանան, և գործածեն զայն իբրեւ սատար, երբ կ'ուսանին իւրեանց Սուրբ Գիրքը։

Գրքին գինը մէկ մէջիտիէ է, թէեւ կ'արժէ աւելի քան երկպատիկը։

Տղայոց Աւետարէր, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 ղրշ.։ Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ, նաև բարոյական և հրահանգին մանր յօդուածներ։ Շատ օգտակար ամէն ազգտիկի։

Կը ծախուի Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ ի Թինմանճըլար Եօղուշու։ 173

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Յնրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Պուլվառ տէ դ'Իտալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է մէկ միլիարտ ՐՈԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ պահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից է, և կամ տակաւին չէք, խնամ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու էտ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ջ. ՈՒ. ԼՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՁՈՒՇԱՆԵԱՆ
Վայվոտա փողոց Վիթալիս խան Գալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԷՐԻ, 396

(Եանի դուքէրատ էյոյ յոլու, Գլ. Զբաղուեանց դիմաց)

Կատարելագործեալ դարձիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած մկանները ևս անվնաս կը լեցնեն. ցաւերը և խոնջած վիրաբանական պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւորը, ճաշակաւոր, և դիմացկուն ատամնական մկանաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գունի յատուկներին քով դրուելէ, ծամողութեան, և ոգով ոգեսանութեան երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելագործ կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աջքանոցներու միջոցաւ, ոսկի յոյժ տատիճանութիւն.

8. Դ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (Փոխ- ին- ոյ) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (Փոխ- ին- տեղ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Դատարդիցիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Խէրուվիմ փող.։

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
ELBERFELD (Allemagne)

Somatose

ՍՕՄԱԹՕԶ

Անհամ փոշի | Միսին սննդական տարրերը միայն կը պարունակէ

ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Տկար անձերու, տիեղծ մանուկներու, հիւծախտի, այլեւայլ ստամոքսային հիւանդութիւններու, ծննդական վիճակի, տղոց ողնաթեքութեան, հիւանդութիւնէ ապաքինածներու
եւ մանաւանդ

ԲԼՕՐՕԶԻ ՀԱՄԱՐ

Սօմաթօզը, առանց բացառութեան ախորժակ կը բանայ

4 շաբթուան մէջ 8 լիտր կ'աւելցնէ մարմնին ծանրութիւնը

Սօմաթօզը պէտք է ծախուի իրեն յատուկ պահարանով, 25, 50 և 100 կրամի-ց տուփերու մէջ

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու մէջ։ Կեդրոնատեղի Ճօն Ռէյնթէլ, Պոլիս 3—52

Լ'ԱՆԴՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՅՍՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Լամոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հոհոս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հոհոս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Ակիբուան Բրօքէշ ա'Օսթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկիէնհայն

Կառավարութեան Բոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՌ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարափօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 27 000 000
Պահեստի դրամ	» 52 002 500
Տարեկան հասոյթ	» 70 339 912

Ընկերութիւնքս ՓԱՓԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱԼԻԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գապու, Անանիտիս խան. 20 21 22

QUINA LAROCHE

Նիհար, ժաղջոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազգու դեղը պողպատ ու քինինն է։ Պողպատը արիւնը կը թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաչտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆ ԼԱ ՐՈՇ, այդ երկու ազգու դեղերէն բաղկացած ըլլալով, իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է Ֆրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով
Որ կը կոչ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական թը
(Օ սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գալաթա
194

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմրնս Յակոբեան խան, Վայվոտա փողոց Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ Մարբուճճիլար, Զարշըը խան, Թիւ 21

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ընդհ. Հալ, Կ. Պոլսոյ և Օպերայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Նօզ	1011	Մալմ	724	Ֆոզարիս	188
Ալէքթօ	3607	Գոնկ	2906	Նրօանս	1695	Մարէնկ	2273	Սարֆ	1118
Անտէլս	1541	Գոբրս	895	Ալիս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Ադիսոնս	2377	Տիտս	4811	Հիտալկ	1581	Միրաստս	3557	Սիլվիս	1193
Գասանս	1820	Ջամինս	937	Հինտու	3720	Միլս	1057	Սբէրս	1200
Գօրստինս	1264	Տուրս	2388	Հօրեղիս	3800	Մօնդէպէլլս	1735	Թասուս	1328
Գրանս	1076	Տրաքս	1713	Հումպէր	596	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրինս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօքիս	3827
Գրֆիալս	4431	Էպրս	2464	Խոսրոհ	5540	Օհիս	4100	Օլէտս	1470
Դէյրս	1671	Էլտորատս	1520	Ալիւնս	1080	Օնսթարիս	4036	Օրքիտս	487
Դալիբաս	1337	Էջաղս	1481	Քիէս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրսինս	2429
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1700	Բոյս	510	Վօյս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1088	Ռիալթս	2229	Վօլթուրնս	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Ռինոտս	1663	Տէտս	1850
Գլիս	2697	Գալիէս	3069	Լիվերնս	1643	Ռոյս	1613	Զէրս	1200
Գօլրատս	4233	Կիրանս	1248	Լորէնցս	3191	Ռանէս	1789		

Թոթէս շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Լօրէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 14ին և 28ին հոս կ'սպասուի։

Լարոս շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ և ամսոյս 21ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ. գործակատար Ճ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻԶՕ
Թիւ 17—18, Գիւշիւր Մէչէթ խան, Գալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 13 25 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 14 26 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ. Դաղորդակցելով Ազգքրոնդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Գէրուզ եւ Գիոս)։
Ե շ. 15 27 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ե շ. 15,27 Իսէպոլու, Սինօպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 16,28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 582

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ավէբո-լէ, Գէորսյ, Մէյնիկիանի և Սէ- Ծովի գլխ- բանող լաստեամ

Ընուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Ընպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյլոր	3000	Սպայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Ոֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Գասքրնի	1500
Գառոնոնեա	2500	Գիլէն	1500

Թիպս շոգենաւը նաւապետ Պրաուն ամսոյս դէպի 20ին Լիվերբուլէն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվերբուլ

ԿՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ոչ- -փոչ նչ- -ոնչ- -ոնչ նչ բանդ Լիվերբուլ և Ֆիլատելֆիա գծ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թօնս
Ումբրիա	7718	Գոթնիա	4581
Եդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազլաս	2393
Թավոնիա	5587	Մարակոնա	2156
Սէֆալոնիա	5547	Թարիֆա	2246
Նալլիա	4809	Բալթիրա	2144
Սիքիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբբո	2143	Մորոգգո	1855
Քէտոր	1876	Քամբանիա	12950
Եէրպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Գաբալոնիա	4845		

Ալէքթօ շոգենաւը, նաւապետ Հիուլիթսը, հոս հասաւ։

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Մէյմանէթլի խան. Թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ